

Sygn. akt: I C 362/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2024 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Łucja Oleksy-Miszczyk
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Elżbieta Leszczewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 stycznia 2024 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w W.

przeciwko J. K., A. K.

o zapłatę

- umarza postępowanie w zakresie powództwa głównego i ewentualnego co do kwoty 99.834,08 (dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy osiemset trzydzieści cztery 08/100) złote i 354,73 (trzysta pięćdziesiąt cztery 73/100) CHF wraz z odsetkami dochodzonymi od tych kwot;
- umarza postępowanie w zakresie żądania kwoty 39.245,13 (trzydzieści dziewięć tysięcy dwieście czterdzieści pięć 13/100) złotych i odsetek dochodzonych od tej kwoty;
- w powstałej części powództwo oddala;
- tytułem kosztów procesu zasądza od powoda na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 3.634 (trzy tysiące sześćset trzydzieści cztery) złote z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia prawomocności wyroku;
- nakazuje zwrot od Skarbu Państwa – Sądu okręgowego w Gliwicach na rzecz powoda kwoty 3.487 (trzy tysiące czterysta osiemdziesiąt siedem) złotych tytułem części opłaty uiszczonej od pozwu.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk

Sygnatura akt I C 362/22

UZASADNIENIE

Powód (...) w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanych J. K. i A. K. kwoty 139.079,21 zł i 354,73 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od daty wniesienia pozwu, ewentualne zasądzenie 118.498,24 zł i 354,73 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od daty wniesienia pozwu. Z uzasadnienia pozwu wynika, że powód formułuje swoje zadania w związku z podniesionym przez pozwanych w innym procesie zarzutem nieważności łączącej strony umowy kredytu. Na kwotę objętą powództwem głównym składały się 99.834,08 zł oraz 354,73 CHF tytułem zwrotu kapitału i 39.245,13 zł tytułem bezpodstawnego wzbogacenia strony pozwanej. Roszczenie ewentualne obejmowało

99.834,08 zł oraz 354,73 CHF tytułem zwrotu kapitału i 18.664,16 zł tytułem waloryzacji wynikającej ze zmiany siły nabywczej pieniądza.

Pozwani w odpowiedzi na pozew wnieśli kolejno o zwrot pozwu w trybie art. 186¹ k.p.c., zwrot pozwu na podstawie art. 130¹ # § 1 k.p.c. w związku z art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c, oddalenie powództwa na zasadzie art. 191¹ k.p.c., wreszcie o oddalenie powództwa w całości. Podnieśli przy tym zarzut przedwczesności powództwa, niewykazania wysokości roszczenia i przedawnienia roszczenia o zwrot kapitału.

Pismem z dnia 8 września 2023r. powód dokonał częściowego cofnięcia powództwa tj. cofnął pozew w zakresie kwoty 100.654,93 zł stanowiącej równowartość wypłaconego kapitału (99.834,08 zł plus 354,73 CHF), podtrzymując powództwo główne i ewentualne w pozostałej części. Powołał się przy tym na zawarte w toku procesu porozumienie stron co do rozliczenia kapitału kredytu (pismo modyfikujące pozew k. 164).

Kolejnym pismem z dnia 13 listopada 2023r. powód cofnął powództwo główne w całości, podtrzymując żądanie ewentualne (pismo modyfikujące powództwo k. 182).

Sąd ustalił co następuje:

Pozwani i (...) (poprzednik powoda) w dniu 10 maja 2007r. zwarli umowę kredytu o nr (...). Kredyt był denominowany do CHF. Na podstawie tej umowy Bank udostępnił pozwanym kapitał, który w przeliczeniu na PLN stanowiło 99.834,08 zł.

W dniu 29 marca 2021r. do Sądu Okręgowego w Gliwicach wpłynęła sprawa z powództwa pozwanych (kredytobiorców) przeciwko powodowi, inicjująca postępowanie w przedmiocie ustalenia nieważności umowy i zapłaty na rzecz kredytobiorców świadczeń nienależnych.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 12 października 2021r. w sprawie I C 230/21 ustalono, że umowa jest nieważna, a w pozostałej części (tj. w zakresie żądania zapłaty) powództwo oddalono. Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2023r. w sprawie V ACa 596/21 zmienił powyższe orzeczenie Sądu Okręgowego w Gliwicach w ten sposób, że zasądził od Banku łącznie na rzecz powodów kwotę 66.354,29 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 marca 2023 r.

Dnia 1 września 2023r. strony zawarły porozumienie, w którym dokonały rozliczenia kwot udostępnionych pozwanym w ramach umowy przez bank oraz kwot wynikających z dokonanych przez pozwanych w wykonaniu umowy wpłat. Rozliczenie uwzględniało należności objęte cytowanym wyżej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach. Zawarcie porozumienia skutkowało modyfikacją powództwa ujętą w piśmie z dnia 8 września 2023r. (porozumienie k. 167, modyfikacja powództwa k. 164).

Opisany stan faktyczny nie był sporny.

Sąd zważył następuje:

Podnoszone przez stronę pozwaną zarzuty oparte o przepisy art. 186¹ k.p.c., art. 130¹ # § 1 k.p.c. w związku z art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 191¹ k.p.c. są całkowicie bezzasadne, a ich powoływanie w odpowiedzi na pozew jest niezrozumiałe, ewentualnie świadczyć może o niezrozumieniu istoty przywoływanych konstrukcji prawnych. Z całą pewnością pozew w niniejszej sprawie nie stanowi pisma o jakim mowa w art. 186¹ k.p.c., nie był dotknięty brakami uniemożliwiającym nadanie mu biegu, ani nie był oczywiście bezzasadny w rozumieniu art. 191¹ k.p.c., co zresztą chyba nie budziło wątpliwości strony pozwanej, skoro zdecydowała się w toku procesu na zawarcie z powodem porozumienia obejmującego część dochodzonych pozwem roszczeń. Uwagę zwraca też wzajemna sprzeczność podnoszonych przez pozwanych zarzutów przedwczesności powództwa i częściowego przedawnienia roszczeń,

niemniej zarzuty te wobec kolejnych modyfikacji powództwa ostatecznie nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a w związku z tym nie były przedmiotem rozważań Sądu.

Zarówno powództwo główne jak i ewentualne w części dotyczącej żądania zwrotu kapitału obejmującego kwotę 99.834,08 zł 354,73 CHF zostało cofnięte pismem z dnia 8 września 2023r. Pierwotne powództwo główne w zakresie żądania zapłaty 39.245,13 zł zostało cofnięte pismem datowanym na 13 listopada 2023r. W obu wypadkach cofnięcie pozwu nastąpiło przed rozpoczęciem posiedzenia, na które sprawa została skierowana, a zatem nie wymagało zgody pozwanych. Wobec cofnięcia pozwu Sąd umorzył postępowanie w oparciu o przepisy art. 203 § 1 k.p.c. i art. 355 k.p.c.

Podtrzymywane przez powoda żądanie zasądzenia na jego rzecz od pozwanych kwoty 18.664,16 zł tytułem waloryzacji wynikającej ze zmiany siły nabywczej pieniądza nie zasługiwało na uwzględnienie. Podstawą prawną tego roszczenie jest art.358¹ § 3 k.c.

Z żądaniem zmiany wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego nie może jednak wystąpić strona prowadząca przedsiębiorstwo, jeżeli świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa (art. 358¹ § 4 k.c.), a w ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że pomimo iż dochodzone roszczenie konstruowane jest jako waloryzacja świadczenia nienależnego wykonanego w wyniku nieważnej umowy, to pozostaje ono w związku z prowadzeniem przez powoda działalności bankowej.

Niezależnie od tego możliwość skutecznego wystąpienia z takim żądaniem była przedmiotem rozważań Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w świetle dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Jak wynika z wyroku Trybunału z dnia 15 czerwca 2023r. C-520/21 art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty. Trybunał podkreślił przy tym, że przyznanie instytucji kredytowej prawa do żądania od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę odsetek za zwłokę mogłoby podważyć odstraszający skutek zamierzony przez dyrektywę 93/13, a ponadto skuteczność ochrony przyznanej konsumentom przez dyrektywę byłaby zagrożona, gdyby byli oni narażeni, w ramach powoływania się na swoje prawa wynikające z tej dyrektywy, na ryzyko konieczności zapłaty takiej rekompensaty. Taka wykładnia groziłaby stworzeniem sytuacji, w których bardziej korzystne dla konsumenta byłoby raczej kontynuowanie wykonania umowy zawierającej nieuczciwy warunek niż skorzystanie z praw, które wywodzi on ze wspomnianej dyrektywy (tezy 76,79 wyroku w sprawie C-520/21). Trybunał podkreślił również, że ewentualne uznanie umowy kredytu hipotecznego za nieważną jest skutkiem stosowania nieuczciwych warunków przez bank. W związku z tym nie może on uzyskać odszkodowania za utratę zysku analogicznego do tego, jaki zamierzał osiągnąć ze wspomnianej umowy (teza 82 wyroku C-520/21).

Analiza orzeczenia w sprawie C - 520/21 wskazuje, że pod pojęciem rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału, należy rozumieć wszelkie (poza odsetkami za opóźnienie) roszczenia finansowe, jakie bank może kreować na podstawie przepisów krajowych w związku z wykonaniem nieważnej umowy, niezależnie od tego czy będą one formułowane jako roszczenia o bezpodstawne wzbogacenie, o wynagrodzenie za korzystane z kapitału, o odszkodowane, waloryzację czy ewentualnie inaczej nazwane żądania finansowe i niezależnie od tego jaka podstawa prawna w ramach prawa krajowego zostanie przywołana na ich uzasadnienie. Niewątpliwie żądanie zapłaty kwoty 18.664,16 zł objęte pozwem w niniejszej sprawie mieści się w tak rozumianym pojęciu rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału.

Wobec jednoznacznego i wiążącego dla Sądu stanowiska TSUE co do wykładni przepisów dyrektywy 93/13 roszczenia powoda nie można uznać za uzasadnione, co skutkowało jego oddaleniem również w tym zakresie.

Mając na względzie, że w porozumieniu z dnia 1 września 2023r. strony ustaliły również zasady rozliczenia między nimi kosztów procesu w zakresie roszczeń objętych porozumieniem, Sąd nie orzekał o kosztach należnych stronom w zakresie powództwa cofniętego pismem z dnia 8 września 2023r. O kosztach zastępstwa procesowego pozwanych

wynikających z części powództwa cofniętego pismem z dnia 13 listopada 2023r. i kosztach wynikających z powództwa oddalonego orzeczono w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. obciążając nimi powoda.

Orzeczenie o zwrocie części opłaty uiszczonej od pozwu oparto o przepis art. 79 ust. 1 pkt 3 a w związku z art. 79 ust 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk

.